

Vnos družstevníka

Použití vlastního krmiva a steliva družstevníkem ve prospěch družstva (např. ke krmení zvířat vnesených do družstva) by mohlo být v některých případech posuzováno za jeho vnos, muselo by to však být v konkrétním případě relevantním způsobem prokázáno.

Použití vlastního krmiva a steliva družstevníkem ve prospěch družstva (např. ke krmení zvířat vnesených do družstva) by mohlo být v některých případech posuzováno za jeho vnos, muselo by to však být v konkrétním případě relevantním způsobem prokázáno.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 2098/2002, ze dne 25.6.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce M. Š., zastoupeného advokátem, proti žalovanému Z. d. V. B., zastoupenému advokátem, o náhradu živého a mrtvého inventáře, vedené u Okresního soudu v Klatovech pod sp.zn. 5 C 323/94, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18.2.2002, čj. 18 Co 49/2002-344, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

V řízení o poskytnutí náhrady za živý a mrtvý inventář podle § 20 zákona č.229/1991. Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o půdě"), rozhodovaly soudy prvního a druhého stupně vícekrát. Poté, co bylo pravomocně rozhodnuto, že žalobci nepřísluší náhrada v penězích, rozhodl naposled soud prvního stupně rozsudkem z 24.10.2001, čj. 6 C 323/94-315, že žalovaný je povinen vydat žalobci 8 velkých dobytčích jednotek k úhradě nároku do výše 145.623,60 Kč, ve zbývající části žalobu zamítl. Proti zamítavému výroku odvolacího soudu se žalobce dovolal a v průběhu odvolacího řízení upřesnil, že požaduje vydání dalších 7 velkých dobytčích jednotek. V tomto znění pak odvolací soud zamítavý rozsudek odvolacího soudu potvrdil shora uvedeným rozsudkem.

Z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu vyplývá, že zamítavý výrok se týkal náhrady za vnesená krmiva a stelivo ve výši 137.870 Kč, o nichž soud prvního stupně zjistil, že nebyly do družstva vneseny. Pokud žalobce tvrdil, že krmivo a stelivo byly spotřebovány pro zvířata, vnesená do družstva k 1.březnu 1956, a nabízel v tomto směru důkazy, odvolací soud k nim nemohl přihlédnout, protože se tak stalo až poté, kdy byl soudem prvního stupně poučen podle § 119a OSŘ, že k později uváděným skutečnostem a navrhovaným důkazům by mohlo být přihlédnuto pouze za splnění podmínek § 205a OSŘ; o takové podmínky však nejde. Odvolací soud proto v důsledku zjištění soudu prvního stupně považoval za správné jeho rozhodnutí, podle něhož nárok na náhradu za věci, o nichž nebylo ani zčásti prokázáno jejich vnesení do družstva, žalobci nenáleží, a to ani za použití vládního nařízení č. 20/ 1992 Sb., které jinak soudy na danou věc aplikovaly.

Žalobce napadá dovoláním zamítavý výrok odvolacího soudu a výroky o nákladech řízení.

Odůvodňuje je tím, že řízení bylo postiženou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 2 písm.a) OSŘ), a že spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241 odst. 2 písm.b) OSŘ). Zdůvodňuje to tím, že dokumenty o vneseném inventáři se nedochovaly s ohledem na dlouhé časové období, které od té doby uplynulo, a nežije již ani řada tehdejších pamětníků, je však zřejmé, že bez krmiva a steliva by vnesený živý inventář nemohl existovat a tehdejší JZD jím nedisponovalo. Pro tyto případy proto § 20 odst. 6 zákona o půdě stanovil způsob výpočtu náhrad , tj. pro případy, kdy nelze odněti nebo vnesení věci prokázat a určit jejich hodnotu. Pokud podle existující judikatury musí oprávněná osoba prokázat majetkový vnos, je to v rozporu s ustanovením § 20 odst. 6 zákona o půdě. Dovolatel dále popisuje situaci, kdy po založení družstva nebyla zvířata svedena do společného ustájení, ale po určitou dobu je družstevníci chovali ve svých stájích sami, čímž krmivo a stelivo vnesli do družstva. Dále se vyjadřuje k výpovědím svědků a jejich hodnocením se strany soudu a vyjadřuje s ním svůj nesouhlas. Upozorňuje i na to, že žalovaný mu poskytl před podáním žaloby krmnou pšenici, seno, siláž a slámu, což znamená, že uznal nárok žalobce za krmivo a stelivo do výše 46.816 Kč. Navrhl, aby rozsudek odvolacího soudu a zamítavý výrok soudu prvního stupně, byly zrušeny.

Žalovaný ve svém vyjádření k dovolání v první řadě uplatnil, že dovolání bylo podáno opožděně (tj. po uplynutí lhůty jednoho měsíce od právní moci rozsudku odvolacího soudu), když podle jeho názoru má být postupováno podle předpisů platných do 31.12.2000. Dále uvádí, že dovolatel sice vytýká vadu řízení, neuvádí však o jakou vadu jde; podle žalovaného taková vada neexistuje. Žalovaný neshledává důvodným ani uplatnění nesprávnosti právního posouzení věci. Nedoloženo je tvrzení dovolatele, že neexistují žádné dokumenty o vnosech družstevníků - poukazuje na tzv. knihu zvířat a na hlavní knihu s účtem tzv. investičních zápůjček, jakož i jejich shodu v případech, kdy oprávněné osoby předložily vlastní doklady o vnosech (pro ně ovšem méně výhodné než výpočet podle vládního nařízení č. [20/1992](#) Sb.) Dle žalovaného je správná judikatura, podle níž oprávněná osoba musí prokázat alespoň konkrétní druh vnesených nebo odňatých věcí. Při neexistenci této podmínky by došlo k naprosto neomezenému rozšíření počtu oprávněných osob. Pokud jde o nové skutečnosti, které žalobce uváděl, stalo se tak až po vyhlášení rozhodnutí soudu prvního stupně za platnosti § 119a OSŘ. Polemizuje i s tvrzeními dovolatele, týkajícími se hodnocení svědeckých výpovědí. Spotřebované krmivo nelze dle jeho názoru považovat za vnesený inventář; podotýká, že jiné oprávněné osoby náhradu za ně neuplatňovaly. Výkrm se ostatně promítl do hmotnosti dobytka při jeho odevzdávání do družstva. Vnos krmiv a steliv žalobcem prokázán nebyl, jde o domněnky, z nichž nelze vycházet. Pokud žalovaný poskytl žalobci náhradu za živý a mrtvý inventář též formou krmiva a steliva, šlo pouze o dohodnutou formu náhrady za jiné věci z tohoto inventáře. Žalovaný navrhl, aby dovolání bylo zamítnuto.

Dovolání bylo podáno včas. S ohledem na den rozhodování soudu prvního stupně, tj. 24.10.2001, se v následujícím řízení soudu odvolacího i dovolacího postupuje podle OSŘ ve znění platném od 1.1.2001.(Toto znění ostatně i žalovaný považuje za relevantní při posuzování návrhů na dokazování nových skutečností podle § 119a OSŘ). Dovolání je přípustné, protože směřuje proti výroku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen zamítavý výrok soudu prvního stupně týkající se náhrady za vnesené krmivo a stelivo, když prvými dvěma rozsudky soud prvního stupně tento nárok přiznal (byť tehdy rozhodl o náhradě jinou formou), a později rozhodl opačně proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, jenž jeho rozsudek zrušil (§ 237 odst. 1 písm.b) OSŘ). Dovolací soud proto přezkoumal v uvedeném rozsahu napadený rozsudek odvolacího soudu, přičemž dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

V první řadě dovolací soud nedospěl k závěru, že řízení trpělo vadou, která by mohla mít za následek

nesprávné rozhodnutí ve věci, jak má na mysli § 241 odst. 2 písm.a) OSŘ. Dovolatel sice takovou vadu tvrdil, ale nijak ji nekonkretizoval, a dovolací soud sám takovou vadu neshledal.

Dovolatel nenamítal, že by odvolací soud vycházel ze skutkového zjištění, která nemá oporu v provedeném dokazování (§ 241 odst. 3 OSŘ), i když z obsahu jeho dovolání by bylo možno usuzovat spíše na uplatnění tohoto dovolacího důvodu než důvodu spočívajícího ve vadě řízení. Dovolací soud však ani tento dovolací důvod neshledal opodstatněným, protože skutková zjištění soudu prvního stupně, jež odvolací soud převzal, vycházejí z provedených důkazů, a soud tyto důkazy hodnotil v souladu s § 132 OSŘ. Ostatní argumenty se týkají správnosti právních závěrů odvolacího soudu.

Dovolací soud se ztotožňuje s výkladem odvolacího soudu, (který je ve shodě s judikaturou), že okolnost odnětí (vnosu) živého a mrtvého inventáře, tedy i krmiva a steliva, musí žalobce prokázat. Jde o základní zásadu občanského soudního řízení, podle níž (s výjimkami stanovenými zákonem) spočívá důkazní břemeno o tvrzených okolnostech na žalobci, resp. na tom, kdo je tvrdí. Ve věcech náhrady podle § 20 zákona o půdě zákon důkazní břemeno ponechává na žalobci, i když pro zjištění výše nároku stanoví pomocná hlediska. Vládní nařízení č. [20/1992](#) Sb., kterým se stanoví způsob výpočtu náhrad za živý a mrtvý inventář a zásoby, odkazující na § 20 odst. 5 (v dnes platném znění odst. 6) zákona o půdě, je třeba vykládat tak, že slouží pro případy, kdy je obtížné dokazovat, které věci a v jaké ceně byly osobou povinnou k náhradě převzaty. Prokázána musí však být skutečnost, že věci tohoto druhu převzaty byly- nárok samozřejmě nepřísluší tomu, komu nebyly odňaty (kdo je nevnese do družstva). V dané věci bylo zjištěno, že krmivo a stelivo družstvo nepřejímalo, a dovolatel to ani netvrdí.

Dovolací soud nevylučuje, že v některých případech by bylo možno posuzovat použití vlastního krmiva a steliva družstevníkem ve prospěch družstva (např. ke krmení zvířat vnesených do družstva) za jeho vnos, muselo by to však být v konkrétním případě prokázáno, a to relevantním způsobem - např. by šlo o krmení po delší období, kdy by normativ stanovený vládním nařízením č. [20/1992](#) Sb. odpovídal spotřebě např. v zimním období, a prokázáno by bylo, že krmení pocházelo z vlastních zdrojů žalobce (jeho právního předchůdce). Tak tomu v dané věci nebylo, a pokud žalobce hodlal tyto okolnosti prokazovat, měl tak učinit dříve, než byl poučen soudem prvního stupně při jednání dne 17.10.2001, že veškeré rozhodné skutečnosti a důkazy mohou účastníci označit a uvést dříve, než soud ve věci rozhodne, s tím, že k později uváděným skutečnostem a důkazům může být přihlíženo jako k odvolacímu důvodu pouze za splnění podmínek § 205a OSŘ. Žalobce poté výslovně prohlásil, že provedení dalších důkazů nenavrhuje. O případ uvedený v 205a se v dané věci nejedná (a žalobce to ani netvrdí), takže na žalobce dopadá procesní ustanovení § 119a v plném rozsahu.

Okolnost, že žalovaný poskytl žalobci dříve plnil náhradu za krmivo a stelivo, není pro posouzení věci z tohoto hlediska rozhodující, pokud dodatečně bylo zjištěno, že krmivo a stelivo nebyly vneseny. Jde jen o část náhrady, která byla dříve žalobci poskytnuta jako částečné plnění na jeho celkový nárok na náhradu za živý a mrtvý inventář.

Rozsudek odvolacího soudu byl tedy shledán správným a Nejvyšší soud České republiky podle § 243b odst. 2 věta před středníkem OSŘ dovolání zamítl.

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)